

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/772/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713218369
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6713218369.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľky U. Z., rod. V., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Q. XX, XXX XX Q., zastúpenej JUDr. Janou Bezákovou, advokátkou, so sídlom Bakalárska 6, 971 01 Prievidza, určenú rozhodnutím Centra právnej pomoci zo dňa 21. 05. 2014, proti odporcovi X. Z., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom V. XX, XXX XX U., zastúpeného JUDr. Ivom Osvaldom, advokátom, so sídlom Trhová 1, 960 01 Zvolen, o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 9C/136/2013 - 89 zo dňa 23. 06. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o nepriznaní práva na náhradu trov konania odporcovi z r u š u j e a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Zvolen rozsudkom č. k. 9C/136/2013 - 89 zo dňa 23. 06. 2014 zamietol návrh navrhovateľky o priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela, odporcovi právo na náhradu trov konania nepriznal a uviedol, že o náhrade trov právneho zastúpenia ustanoveného zástupcu navrhovateľky rozhodne po skončení zastupovania Centrom právnej pomoci na základe jej vyčíslenia podľa osobitného predpisu. Návrh na priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela podľa § 72 Zákona o rodine zamietol z dôvodu nesplnenia podmienok na jeho priznanie, konkrétne, že navrhovateľka by nebola schopná sama sa živiť, a taktiež nebolo preukázané, že u navrhovateľky došlo k strate kvalifikácie v príčinnej súvislosti vyvolanej manželstvom, keďže manželstvo účastníci konania uzatvorili dňa 25. 09. 2010 a už dňa 15. 03. 2011 bol podaný návrh na rozvod s tým, že účastníci žili v spoločnej domácnosti necelé tri mesiace. Súd nemal preukázané, že by ekonomická nesamostatnosť navrhovateľky bola vyvolaná manželstvom.

O náhrade trov konania okresný súd rozhodol s poukazom na ust. § 142 ods. 1 a § 150 ods. 1 O. s. p., pričom však odporcovi právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože podľa názoru súdu v tomto konkrétnom prípade existovali dôvody hodné osobitného zreteľa, kde z rozhodovacej činnosti súdu je známe, že obdobné návrhy na určenie príspevku rozvedeného manžela sú podávané z dôvodu, že žiadateľ dávky v hmotnej núdzi má povinnosť prioritne si uplatniť nároky v zmysle Zákona o rodine, nakoľko vyživovacia povinnosť predchádza nároku na dávky a príspevky poskytované v zmysle § 9 zák. č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi. To znamená, že pokiaľ by navrhovateľka takýto návrh na súd nepodala, nemohli by jej byť priznané dávky v hmotnej núdzi. Pokiaľ ide o náhradu trov právneho zastúpenia ustanoveného zástupcu advokátky JUDr. Jany Bezákovovej, okresný súd poukázal na zák. č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.

Proti rozsudku okresného súdu len vo výroku o nepriznaní odporcovi práva na náhradu trov konania, podal odvolanie odporca. Nestotožnil sa s rozsudkom okresného súdu z dôvodu, že v konaní z listinných ako ani ústnych podaní nevyplývalo, že by navrhovateľka chcela žiadať alebo žiadala o dávky v hmotnej núdzi. Sám okresný súd na základe vykonaného dokazovania skonštatoval, že návrh navrhovateľky nie je dôvodný, pretože jej nárok z podaného návrhu bol v rozpore s dobrými mravmi a priznanie

výživného pre rozvedenú manželku by nebolo spravodlivé. Návrh zo strany navrhovateľky považoval za výslovne účelový v snahe získať finančné prostriedky na úkor jeho osoby. Aj súd návrh zamietol z dôvodu, že priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela by bolo v rozpore s dobrými mravmi, ako aj z dôvodu, že súd na základe vykonaného dokazovania nezistil, že by vzájomná životná úroveň účastníkov konania bola rozdielna, a že by boli splnené podmienky na platenie manželského výživného. Z uvedených dôvodov odporca žiadal priznať trovy prvostupňového konania, ako aj odvolacieho konania.

Navrhovateľka sa k odvolaniu odporcu nevyjadřila.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, prejednal vec v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 221 ods. 1 písm. f), ods. 2 O. s. p.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. súd rozhodnutie zruší len, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť odvolania podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach zaujal stanovisko, že aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia treba považovať za vadu podľa § 237 písm. f) O. s. p. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. (§ 169 ods. 1 O. s. p.) odôvodniť je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa vyporiadava so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu vrámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, a teda ide o vadu vrámci odvolacieho konania uvedenú v § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p., na existenciu ktorej odvolací súd musí prihliadnuť aj z úradnej moci.

Podľa názoru odvolacieho súdu odôvodnenie rozsudku okresného súdu vo výroku o nepriznaní odporcovi práva na náhradu trov konania, nespĺňa požiadavku presvedčivosti.

Okresný súd odporcovi nepriznal právo na náhradu trov konania s poukazom na ust. § 150 ods. 1 prvá veta O. s. p. vzhľadom na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré okresný súd videl v tom, že zo svojej rozhodovacej činnosti mu je známe, že návrhy na určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela sú podávané z dôvodu, že žiadateľ o dávky v hmotnej núdzi má povinnosť prioritne si uplatniť nároky v zmysle zákona o rodine, nakoľko vyživovacia povinnosť predchádza nároku na dávky a príspevky poskytované v zmysle § 9 zák. č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi, a to znamená, že pokiaľ by navrhovateľka takýto návrh na súd nepodala, nemohli by jej byť priznané dávky v hmotnej núdzi.

Podľa § 150 ods. 1 veta prvá O. s. p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať.

Aplikácia citovaného ustanovenia O. s. p. prichádza do úvahy len v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí dostatočne odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a všimnúť si aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní.

Z vykonaného dokazovania v priebehu konania nevyplývalo, že by navrhovateľka podávala návrh na určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela práve z dôvodu, že takáto povinnosť jej bola uložená v súvislosti s vyplácaním nároku na dávky a príspevky poskytované v zmysle zák. č. 599/2003 Z. z. Navrhovateľka podávala návrh na určenie príspevku z dôvodu, že je nezamestnaná, stará sa o dve maloleté deti a nemá žiadny finančný príjem. Z akého dôvodu navrhovateľka nemá žiadny príjem a ani nárok na dávky v hmotnej núdzi, okresným súdom zistené nebolo. Ani na otázku okresného súdu na pojednávaní dňa 23. 06. 2014 sa právna zástupkyňa navrhovateľky nevedela konkrétne vyjadriť, na základe čoho navrhovateľka nemá žiadny príjem, a teda ani príjem ohľadne dávok v hmotnej núdzi. Okresný súd sa pri posudzovaní nároku odporcu na náhradu trov konania dostatočne nezaoberal posudzovaním okolností hodných osobitného zreteľa na strane navrhovateľky vzhľadom na jej osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery, ale dôvod hodný osobitného zreteľa videl len v tom, že k podávaniu obdobných návrhov na určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela sú navrhovatelia iniciovaní z dôvodu predchádzania vyživovacej povinnosti nároku na dávky a príspevky v zmysle zák. č. 599/2003 Z. z.

Okresný súd nedostatočne odôvodnil dôvody hodné osobitného zreteľa existujúce na strane navrhovateľky na základe ktorých nepriznal odporcovi náhradu trov konania, pričom v tomto porušení práva účastníka konania na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia odvolací videl vadu konania spočívajúcu v odňatí účastníkovi konania možnosti konať pred súdom.

Ustanovenie § 150 ods. 1 O. s. p. dáva súdu možnosť, aby za splnenia tam uvedených predpokladov výnimočne nepriznal náhradu trov konania inak úspešnému účastníkovi, t. j. účastníkovi, ktorý spĺňa predpoklady pre priznanie trov celkom alebo sčasti. Účastníkovi konania, ktorý mal v konaní úspech, však nemožno s odvolaním sa na § 150 ods. 1 O. s. p. nepriznať náhradu trov konania len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dôvod podávania návrhov o určitom druhu nároku, v tomto prípade príspevku na výživu rozvedeného manžela. Jeho použitie musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa musia byť dostatočne preukázané a odôvodnené.

Nakoľko rozhodnutie okresného súdu v odvolaní napadnutej časti trpelo vadami ktoré nebolo možné odstrániť v odvolacom konaní, odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku o nepriznaní odporcovi práva na náhradu trov konania musel zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.